

УДК 347.254

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЖИТЛО ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Дмитро ЛИТВИН,

науковий співробітник відділу проблем договірної права
Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака
Національної академії правових наук України

SUMMARY

The article analyzes the state of the normatively-legal providing housing of employees of the Internal Affairs within existing legislation and ways of improving the new law in this area. Today, the housing problem can be solved in several ways, but none of these mechanisms can effectively solve the problem of housing for police officers, because the financial basis of the most is formed by funds of the State Budget of Ukraine allocated for solving housing issues for law enforcement. These funds are insufficient now. This situation creates social tension in the workplace, and most importantly reduces the prestige of service in law enforcement agencies, which is almost the main cause of the outflow of skilled and highly qualified labor personnel. In addition, the ways of improving the new law in the field of housing police officers are outlined.

Key words: housing, employees of the Internal Affairs, policeman, right on an housing, legal act.

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано стан нормативно-правового забезпечення працівників органів внутрішніх справ житлом у межах чинного законодавства. Сьогодні вирішення житлової проблеми можливе кількома способами, однак жоден із цих механізмів не дає змоги ефективно вирішити проблему забезпечення житлом працівників органів внутрішніх справ, оскільки фінансову основу діяльності переважно становлять кошти Державного бюджету України, виділені на вирішення житлових питань для правоохоронців, обсяг яких недостатній. Такий стан справ створює соціальне напруження в трудових колективах, а головне знижує престиж служби в органах внутрішніх справ, що є майже основною причиною відтоку висококваліфікованих кадрів. Крім того, окреслено шляхи вдосконалення нового закону у сфері житлового забезпечення працівників органів внутрішніх справ.

Ключові слова: житлове забезпечення, працівники органів внутрішніх справ, поліцейський, право на житло, нормативно-правовий акт.

Постановка проблеми. Державний озброєний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства й держави від протиправних посягань, протягом тривалого часу залишається один на один із проблемою житлового забезпечення своїх працівників.

У статті 22 Закону України «Про міліцію» законодавчо закріплене завдання держави забезпечувати житлом працівників міліції [1]. Ця норма прописана й у новому Законі України «Про Національну поліцію», проте на сьогодні стан забезпечення правоохоронців житлом залишається на вкрай низькому рівні. Незважаючи на численні заходи, які вживаються законодавчою та виконавчою гілками влади нашої країни щодо вирішення цього житлового питання, усе ж воно залишається чи не найгострішою соціально-економічною проблемою, зокрема, для міліціонерів і їхніх сімей.

Актуальність теми. Проблемні питання забезпечення окремих категорій громадян житлом були предметом досліджень численних вітчизняних науковців: М.І. Ануфрієва, О.М. Бандурки, Н.Б. Болотіної, В.С. Венедіктова, М.К. Галантича, М.В. Джиги, М.І. Іншина, О.В. Лавриненка, О.Я. Лапки, К.Ю. Мельника, В.М. Плішкіна, О.В. Романова, Ю.О. Сердюк та інших.

Мета статті – проаналізувати систему нормативно-правових актів, які регулюють житлове забезпечення працівників органів внутрішніх справ, окреслити шляхи вдосконалення чинного законодавства для тих верст населення, які потребують поліпшення житлових умов.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правові та організаційні засади щодо будівництва (придбання) житла для осіб рядового й начальницького складу органів

внутрішніх справ і членів їхніх сімей регламентуються Основним Законом, Житловим кодексом Української РСР, Законами України та Постановами Верховної Ради України, Указами Президента України, Постановами Кабінету Міністрів України, а також іншими законодавчими та нормативними актами. Варто зупинитися на деяких окремо.

Відповідно до статті 46 Конституції України [2], усі громадяни України мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Проголошення України соціальною державою, конституційне визнання людини, її прав і свобод найвищою цінністю висувають особливі вимоги до правового регулювання соціального захисту громадян, його якості й ефективності. Ця сфера діяльності держави має виключне значення для добробуту її громадян, їхніх сімей, у тому числі працівників органів внутрішніх справ і їхніх родин.

Право на соціальний захист гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Соціальні права громадян України забезпечуються системою загальнообов'язкового державного соціального страхування. Джерелом коштів соціального страхування є головним чином асигнування з державного бюджету, страхові внески громадян, підприємств, установ і організацій. Реалізація та фінансування чинної системи

соціального забезпечення населення України спирається переважно на державне забезпечення й управління.

Як зазначено в статті 47 Основного Закону, кожен має право на житло, громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону. Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду.

Згідно зі статтею 379 Цивільного кодексу України, житлом фізичної особи є житловий будинок, квартира, інше жила приміщення, призначені та придатні для постійного або тимчасового проживання в них. Найголовнішою ознакою житлових приміщень є призначеність їх для проживання без шкоди для життя і здоров'я людини. Це забезпечується технічними й санітарними вимогами до житла.

Набуття житла у власність відбувається різними шляхами. Житлові приміщення (квартири) в будинках державного і громадського фонду надаються на основі договору найму житлового приміщення в безстрокове користування. Умови користування житловим приміщенням, права й обов'язки наймача і членів його сім'ї в будинках державного та громадського фонду визначаються Житловим кодексом України.

Громадяни, які потребують поліпшення житлових умов, можуть вступити до житлово-будівельного кооперативу й одержати із житлового фонду кооперативу житлове приміщення (квартиру). Права та обов'язки члена кооперативу, а також членів його сім'ї, умови користування й підстави припинення користування житловим приміщенням (квартирами) визначаються статутом кожного житлового кооперативу.

Надання житла в будинках державного та громадського фонду проводиться в першу чергу громадянам, які потребують соціального захисту, у тому числі працівникам органів внутрішніх справ, як правило, безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону. Громадяни України, які користуються державним житлом на умовах найму, можуть приватизувати займане ними житло в порядку й на умовах, передбачених Законом України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19 червня 1992 р.

Право громадян на житло гарантується (забезпечується) шляхом стимулювання державою будівництва та реконструкції як державного і громадського, так і приватного житлового фонду; розширення обсягів спорудження більш комфортного житла, малоповерхових будинків садибного типу, розвитку малих і середніх населених пунктів; забезпечення державним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов; надання пільгових кредитів для спорудження або придбання власного житла в першу чергу громадянам, які тривалий час перебувають на обліку для поліпшення житлових умов, а також молодим сім'ям; сприяння збільшенню обсягів будівництва, поліпшенню якості й підвищенню рівня благоустрою житла в сільських населених пунктах, створення житлово-комунальної служби села; подальшого в міру реформування заробітної плати переходу на самоокупну систему оплати за користування житлом і за комунальні послуги та надання адресних субсидій на ці витрати громадянам, які потребують соціального захисту, у тому числі працівникам органів внутрішніх справ.

Різноманітність житла та прав на нього стало підставою його поділу на житлові фонди загального призначення і спеціального призначення. У свою чергу, у фонді спеціального призначення виділяють таке: фонд соціального, професійного та надзвичайного призначення.

Житло в житловому фонді професійного призначення надається в користування працівникам відповідних організацій або особам відповідних професій, які перебувають у трудових відносинах із юридичними особами публічного права, та службовцям із членами їхніх сімей, у тому числі працівникам органів внутрішніх справ.

Існує суттєва відмінність у правовому режимі житлових приміщень, які належать до загального житлового фонду, і таких, що належать до спеціального житлового фонду. На відміну від власників житла, особи, які користуються житлом спеціального житлового фонду, не можуть його самостійно без дозволу продати, приватизувати, подарувати, здати в найм чи здійснити поділ такого приміщення або вселити в нього інших осіб. Тобто, вони, не будучи власниками житла, мають право лише на користування й позбавлені права на розпорядження ним.

Деякі зі статей Житлового кодексу України, який, ураховуючи соціальні та економічні зміни, що відбуваються в країні протягом останнього часу, потребує принципового переосмислення й регулює загальні питання управління житловим фондом, надання жилих приміщень у будинках державного і громадського житлового фонду, користування різними видами жилих приміщень, забезпечення схоронності житлового фонду, його експлуатації й ремонту, питання відповідальності за порушення житлового законодавства й вирішення житлових спорів, безпосередньо присвячені регулюванню певних питань житлового забезпечення осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ. Наприклад, у статті 125 цього нормативного акта зазначено, що інваліди з числа осіб рядового й начальницького складу органів Міністерства внутрішніх справ, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії або каліцтва, що їх вони дістали під час виконання службових обов'язків, не можуть бути виселені зі службових жилих приміщень без надання іншого жилого приміщення [3]. Для застосування положень статті 125 Житлового кодексу УРСР до вказаних осіб обов'язковою умовою є отримання ними службового житла в установленому законом порядку. Виселення зі службового приміщення з наданням іншого приміщення проводиться не тільки в випадку, коли сам наймач службового житла належить до осіб, указаних у статті 125 Житлового кодексу України, а й тоді, коли в складі членів його сім'ї є такі особи. Умови, які виключають можливість виселення з гуртожитку без надання іншого приміщення, беруться судом до уваги як у випадку, коли вони виникли на момент припинення трудових відносин, так і після, до вирішення судом справи про виселення.

Житловим кодексом України передбачаються й випадки, коли громадяни підлягають виселенню із житлових приміщень, що загрожують обвалом, та в інших випадках, які є підставою позбавлення житла осіб (не його власників) із наданням інших житлових приміщень чи без такого. Додержання конституційного принципу забезпечення кожного громадянина житлом відбулося на тому, що в законодавстві передбачаються різні механізми надання інших житлових приміщень у користування замість тих, із яких громадяни виселяються. Наймачі можуть позбавлятися прав на користування житловими приміщеннями без надання інших житлових приміщень, коли вони певний строк не проживають у цьому приміщенні; систематично руйнують чи псують його; використовують не за призначенням; систематично порушують правила соціального буття, роблять неможливим для інших проживання з ними в одній квартирі чи будинку з проведенням заходів, що передують виселенню; якщо особи виселяються зі службових житлових приміщень (за деякими винятками). Однак такі випадки трапляються вкрай рідко.

Так, 22 стаття Закону України «Про міліцію» стосовно соціального захисту працівників міліції говорить про те, що держава гарантує працівникам міліції соціальний захист, працівники міліції користуються пільгами під час розподілу житла, мають право на одержання кредитів на індивідуальне й кооперативне житлове будівництво в розстрочку на 20 років із погашенням 50 процентів наданої позики за рахунок відповідних фондів Міністерства внутрішніх справ України та місцевих бюджетів, жила площа їм надається місцевими радами, відповідними міністерствами й відомствами в першочерговому порядку, за користування житлом і комунальними послугами працівникам міліції та членам їхніх сімей надається 50-відсоткова знижка. Працівники міліції, які живуть і працюють у сільській місцевості та в селищах міського типу, і члени їхніх сімей, які проживають із ними, забезпечуються безплатно житлом з опаленням і освітленням за встановленими нормами. Місцеві ради можуть продавати на пільгових умовах житло працівникам міліції зі знижкою до 50 процентів його вартості. Міліція може мати службовий житловий фонд [1]. Наразі ці норми вказаного Закону мають декларативний характер, і причиною тому є незадовільне бюджетне фінансування житлового питання стосовно осіб рядового й начальницького складу органів внутрішніх справ, а також джерелом проблеми інколи є, як не дивно, чинне законодавство, установлюючи, зокрема, способи вирішення житлової проблеми, які є далекими від досконалих.

У статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 року № 2011-ХІІ вказано, що держава забезпечує військовослужбовців жилими приміщеннями, що повинні відповідати вимогам житлового законодавства. Військовослужбовцям, які мають вислугу на військовій службі 20 років і більше, і членам їхніх сімей надаються жилі приміщення для постійного проживання. Такі жилі приміщення надаються їм один раз протягом усього часу проходження військової служби. У разі відсутності службового жилого приміщення орган внутрішніх справ зобов'язаний орендувати житло для забезпечення ним працівника органу внутрішніх справ і членів його сім'ї або за його бажанням виплачувати йому грошову компенсацію за піднайм (найм) жилого приміщення. Особам, звільненим зі служби й визнаним інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час виконання службових обов'язків, або захворювання, одержаного під час проходження служби, жилі приміщення в населених пунктах, обраних ними для проживання з урахуванням встановленого порядку, надаються позачергово за рахунок органів внутрішніх справ або органів виконавчої влади, у яких вони перебувають на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов. У позачерговому порядку в разі потреби поліпшення житлових умов надаються жилі приміщення сім'ям працівників органів внутрішніх справ, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження служби, за місцем їх перебування на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов [4].

На виконання попередньо розглянутого в статті законодавства депутати четвертого сесійного скликання Верховної Ради України розпустили Проект Закону України «Про надання житлових позик військовослужбовцям, особам начальницького та рядового складу органів внутрішніх справ та деяким іншим особам» від 22 листопада 2005 року № 8485, яким запропонували новий механізм забезпечення працівників органів внутрішніх справ житлом.

Законопроектом пропонувалося визначити правові, організаційні та економічні умови надання житлових позик для житлового будівництва або придбання

квартири чи індивідуального житлового будинку для військовослужбовців, осіб начальницького й рядового складу органів внутрішніх справ тощо.

Запропонований проектом «новий порядок надання житлових позик» не визначає додаткових реальних джерел фінансування будівництва або придбання житла для зазначеної категорії громадян, а тільки пропонує створити нову державну установу, що має розподіляти все ті ж кошти Державного бюджету, які, згідно із пропозиціями проекту, залишаються основним джерелом фінансування.

Відмінністю законопроекту, що подавався, від інших аналогічних законопроектів і чинних нормативних актів України було те, що ним передбачалося надання особам начальницького й рядового складу органів внутрішніх справ і деяким іншим особам саме житлових позик, а не кредитів, тобто безвідсоткових позик для житлового будівництва або придбання квартири чи індивідуального житлового будинку. Проте цей акт викликав застереження, зміст яких полягав у вказівці на невизначеність джерел фінансування надання житла, спірність створення вказаної уповноваженої спеціалізованої установи, і розглянутий не був.

До позитивної сторони проекту доцільно зарахувати його основну ідею – вирішення житлової проблеми шляхом надання позик. Питання постає у формуванні механізму надання. Доцільно використовувати диверсифіковані джерела фінансування – і держави, і самих працівників органів внутрішніх справ, і приватних осіб. Разом із тим використання зазначених джерел фінансування також є проблемним. Так, залучення до фінансування житла працівників органів внутрішніх справ коштів юридичних осіб приватного права, як за умов кредитування, сприятиме сплаті працівниками процентів та інших витрат, пов'язаних із узяттям кредиту. Якщо ж розходи компенсуватиме держава, то вони будуть додатковими витратами для неї.

Залучення коштів тільки держави не надає можливості вирішити проблему забезпечення житлом працівників органів внутрішніх справ, а придбання житла за власні кошти працівниками навряд чи видається можливим, на чому неодноразово наголошувалось керівництвом Міністерства внутрішніх справ України.

У Постанові Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань «Про стан забезпечення житлом та іншими гарантіями соціального захисту військовослужбовців, осіб начальницького й рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб» від 23 лютого 2006 року здійснено аналіз сучасного стану житлового забезпечення цих категорій осіб, учасники парламентських слухань зазначили, що законодавча база у питанні забезпечення житлом працівників правоохоронних органів і їхніх сімей є недосконалою, не містить ефективних гарантій проти нецільового використання коштів, отриманих на будівництво чи закупівлю житла, правових механізмів захисту від усталених у цій сфері зловживань, а створена Кабінетом Міністрів України система фінансування Комплексної програми забезпечення житлом військовослужбовців та членів їх сімей (про яку мова йтиме далі) виявилася неадекватною. Як наслідок такого правового безладдя, кошти Державного бюджету України в багатьох випадках або використовувалися не за призначенням, або розкрадалися. Крім того, у цій Постанові надано відповідні рекомендації Президенту України, Кабінету Міністрів України, відповідним міністерствам (Міністерству оборони України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Службі безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Зовнішній розвідці України, Управлінню державної охоро-

ни України, Державній податковій адміністрації України, Державному департаменту України з питань виконання покарань) та органам місцевого самоврядування [5].

Нормативно-правовою основою забезпечення житлом міліціонерів і членів їхніх сімей стала Комплексна програма забезпечення житлом військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, посадових осіб митної служби та членів їх сімей, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 99 року № 2166 на виконання Указу Президента України «Про Комплексну програму забезпечення житлом військовослужбовців та членів їх сімей» від 02 жовтня 1999 року № 1262, яку було переглянуто Урядом і затверджено Постановою від 23 вересня 2015 року № 728 у новій редакції. Проте на стан її виконання суттєво впливають невиконання встановлених законом бюджетних призначень, неефективна управлінська та нормотворча діяльність Уряду, центральних і місцевих органів виконавчої влади (без належного нормативного врегулювання Кабінетом Міністрів України залишилися питання кредитування будівництва житла та виплати грошової компенсації громадянам, що значно гальмує процес забезпечення житлом), нежиття Урядом усіх необхідних заходів щодо пошуку й застосування нових шляхів вирішення наявних проблем у сфері будівництва (придбання) житла для правоохоронців (незважаючи на те що фінансових ресурсів для виконання Програми не вистачало, а з передбачених Програмою додаткових джерел фінансування, зокрема довгострокового пільгового та іпотечного кредитування, випуску житлових сертифікатів, облігацій, цінних паперів тощо, упродовж десяти років кошти на будівництво (придбання) житла не залучалися, унесені Кабінетом Міністрів України протягом цього періоду зміни до Програми стосувалися лише збільшення кількості міністерств і відомств, для працівників яких планувалося побудувати житло за рахунок державного бюджету, а також планових статистичних показників без будь-якого коригування джерел фінансування) [6].

Чимало відомчих нормативних актів Міністерства внутрішніх справ України, таких як Наказ Міністерства внутрішніх справ «Про надання службових жилих приміщень і користування ними особами рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України» від 10 вересня 2004 року № 1039 [7], Наказ Міністерства внутрішніх справ «Про затвердження положень про Центральну житлову комісію та комісію з розподілу житлової площі в гуртожитках Міністерства внутрішніх справ України» від 27 серпня 2014 року № 873 [8] та інші, визначають порядок надання службових жилих приміщень особам рядового й начальницького складу органів внутрішніх справ України та військовослужбовцям внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України в будинках державного і громадського житлового фонду; користування ними; виселення зі службових жилих приміщень; забезпечення службовими жилими приміщеннями військовослужбовців внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України.

Однак, незважаючи на нормативне, зокрема законодавче, закріплення прав і пільг працівників органів внутрішніх справ щодо житлового забезпечення, реальний стан справ у цій сфері залишається бажати кращого.

Висновки. Складно повною мірою всебічно дослідити проблему вдосконалення правових механізмів забезпечення працівників органів внутрішніх справ житлом, можливість їх запровадження та можливі наслідки реалізації. Разом із тим нині пошук таких механізмів здійснюється, як робляться й спроби законодавчо встановити нові підходи до вирішення проблеми забезпечення житлом.

На сьогодні вирішення житлової проблеми можливе кількома способами: кредитуванням, приватизацією, індивідуальним житловим будівництвом, отриманням

службового житла. Однак стосовно працівників органів внутрішніх справ жоден із цих способів не дає змоги ефективно вирішити проблему забезпечення житлом, оскільки фінансову основу діяльності переважно становлять кошти Державного бюджету України, виділені на вирішення житлових питань для правоохоронців, обсяг яких недостатній.

Такий стан справ створює соціальне напруження в трудових колективах органів внутрішніх справ, а головне знижує престиж служби в цих органах, що, у свою чергу, є основною причиною відтоку висококваліфікованих кадрів.

Із листопада 2015 року в країні набув чинності Закон України «Про Національну поліцію» [9], унесений Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України в межах реформування органів внутрішніх справ і відповідно до Плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2015 році, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 року № 213-р.

Цей нормативно-правовий акт визначає правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження їхньої служби, зокрема стаття 96 цього Закону про житлове забезпечення поліцейських демонструє нам готовність держави будь-якими інструментами реалізувати право працівників поліції на житло.

Регулювання правових відносин у сфері забезпечення соціальних гарантій працівників органів внутрішніх справ, таких як право на житло, здійснюється шляхом унесення відповідних змін і доповнень до чинних законів і нормативно-правових актів. А тому пропонується доповнити статтю 96 Закону України «Про Національну поліцію» частиною 6 такого змісту: «Поліцейські мають право на пільгове довгострокове кредитування на отримання житла з погашенням відсотків за кредит за рахунок державного бюджету. У разі звільнення поліцейського за негативними підставами з поліції особа, яку було звільнено з поліції, зобов'язана повернути державі кошти, витрачені на погашення відсотків по кредиту».

Водночас залишаються невирішеними вищевказані питання, оскільки частина правових актів реалізуються не в повному обсязі, а інші взагалі не діють, зокрема в бюджеті відсутнє фінансування Державної програми по наданню фінансової підтримки для будівництва житла «Доступне житло», що є предметом подальшого дослідження.

Список використаної літератури:

1. Про міліцію : Закон України від 20.12.1990 № 565-ХІІ // Вісник Верховної Ради України. – 1991. – № 4. – Ст. 20 (зі змінами).
2. Конституція України // Вісник Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Житловий кодекс Української РСР від 30.06.1983 // Вісник Верховної Ради УРСР. – 1983. – Додаток до № 28. – Ст. 573.
4. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 // Вісник Верховної Ради України. – 1992. – № 15. – Ст. 190.
5. Про Рекомендації парламентських слухань «Про стан забезпечення житлом та іншими гарантіями соціального захисту військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб» від 23.02.2006 // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
6. Про Комплексну програму забезпечення житлом військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, кримінально-виконавчої системи, службових осіб митних органів та членів їх сімей : По-

станова Кабінету Міністрів України від 29.11.1999 № 2166 // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

7. Про надання службових жилих приміщень і користування ними особами рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України та військовослужбовцями внутрішніх військ : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.09.2004 № 1039 // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

8. Про затвердження положень про Центральну житлову комісію та комісію з розподілу житлової площі в гуртожитках Міністерства внутрішніх справ України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.08.2014 № 873 // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

9. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

